

СТАНОВИЩЕ¹

От проф. д-р Тотка Монова – ФЖМК, СУ „Св. Климент Охридски“

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в научна област 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (Медии и комуникации – Телевизионна журналистика) с дисертационен труд на тема: **„Тенденции и типологии в създаването на телевизионно новинарско съдържание (Изследване на новините на БНТ 1 и bTV 2019 – 2020 г.)”**,

представен от **Денислав Николаев Борисов**, редовен докторант в катедра „Комуникация, връзки с обществеността и реклама“ на Факултета по журналистика и масова комуникация

с научен ръководител: **доц. д-р Поля Иванова**

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

Представеният на вниманието ни дисертационен труд представлява разработка от **395 страници**. Текстът е структуриран в увод, три глави, заключение, библиография, 8 приложения, списък с научните приноси и публикации. **Емпиричните изследвания** са представени с 24 регистрационни карти за новините на БНТ 1 за 2019 г.); 23 регистрационни карти за новините на bTV за 2019 г.; 22 регистрационни карти за новините на bTV за 2009 г.; анкетна карта с 13 въпроса за проведеното теренно проучване за нагласите на аудиторията.

Текстът е добре структуриран, изложението коректно следва логиката на творческите задачи, които докторантът си поставя и като цяло техническото изпълнение на дисертационния труд и на автореферата, със задължителните входни елементи, научнометодичен апарат, цитирания и позовавания, цялостно оформление на текста и дизайн, е на много добро ниво. Налице е добър баланс между теоретична част (представена в първа глава), аналитичен обзор на статистически и емпирични изследвания, и проведените собствени емпирични и теренни изследване, представени във втора и трета глава.

Денислав Борисов основава дисертационния си труд на редица научни изследвания от български и чужди автори, като приложената библиография съдържа общо 268 заглавия, от които 27 интернет източници. Прави впечатление, че той **отлично познава** представителни текстове и изследвания, пряко свързани с изследваната проблематика. **Проведените собствени емпирични изследвания**, обобщаването на данните и прецизното им представяне в таблици и графики показват **високо ниво на научна компетентност** на докторанта.

Робърт Е. Парк пръв дефинира в началото на миналия век вестникарската новина като „специфична форма на познание“ и предупреди, че за много хора тя остава единствената форма на познание. Пак преди век У. Липман написа, че новина и истина са две различни неща. А още в далечната 1695 г. един от първите изследователи на пресата Каспар фон Щилер, в книгата си „Ползата и удоволствието от вестниците“, поставя въпроса трябва ли пресата да съобщава за убийства, престъпления, обири и пр., т.е. за това, което днес обобщено наричаме *негативни новини*, и отговорът му е – не. Полюбопитното е, че мнението му предизвиква академична дискусия. В този контекст на вниманието ни е предложено **много интересно научно изследване**, първо защото проблемът *новини-граждански дневен ред на новините-нагласи на аудиторията-влияние върху аудиторията* е, така да каже, вечно актуален; второ, защото все по-често ставаме свидетели как новите технологии, социалните мрежи и транснационалните медийни корпорации задават специфичен информационен дневен ред, който за съжаление често се различава от реалните потребности, очаквания и нагласи на аудиторията. И проведеното от Денислав Борисов теренно изследване красноречиво потвърждават това.

Предложеният на вниманието ни текст дава едновременно добра теоретична рамка и прагматично-методологична основа за предефиниране на такива ключови понятия в журналистиката като новина, рецепция, въздействие на един и същ по вид текст, но представен по различен начин, усвояване на информацията, обем на запаметяване в зависимост от начина на поднася и използваната изразна система. В дисертационния труд органично са представени взаимовръзките между теоретично извеждане на тези и закономерности и възможността за тяхната реална приложимост в практиката. Предложеният текст е еднакво интересен както за медийния теоретик и изследовател, така и за репортерите, редакторите и новинарските телевизионни екипи.. Той ни дава инструментариум за един по-различен поглед към новината като „специфичен идеологически дискурс“ (Т. ван Дайк). Формулирането на научно-изследователската задача прецизно очертава едно ново за нас изследователско поле и в този смисъл още тук бих отбелязала, че **избраният подход към темата е един от приносните моменти** на дисертационния труд. **Темата** на дисертацията се актуализира индиректно и от обстоятелството, че в сложно и на моменти парадоксално преобразуващо се общество като българското, процесите на реструктуриране на медийната система като цяло са много динамични и често пъти, за съжаление, налагани от външни за системата фактори.

Обектът и предметът на дисертационния труд са коректно дефинирани и изложението плътно следва зададените още в увода изследователски задачи.

Целта на дисертационния труд е да представи „базовите тенденции в създаването на телевизионно новинарско съдържание“, да установи „съвременното място на телевизионните новини сред останалото новинарско съдържание“, както и да отговори на въпроса „оправдани ли са критиките, че в тях преобладават темите с негативни послания“, като в прагматичен план да се търсят възможности за развитие и подобряване на новинарските емисии. Проверява се **постулираната хипотеза**, че „в телевизионните новинарски емисии преобладават темите с негативно съдържание и именно те се

повтарят и търпят развитие по-често“. Така формулираните цел и теза се конкретизират и прецизират в хода на изложението чрез логичното и постъпателно разработване на пет изследователски задачи. За по-голяма представителност на анализа, още в първа глава е зададена рамката на историческия контекст – изследването проследява 10-годишен период. **Респектира емпиричната извадка**, върху която е построено авторското изследване – Денислав Борисов **разлежда общо 236 броя емисии**, а в цялото изследване са **анализирани над 4700 самостоятелни новинарски единици**, които съставляват тези информационни емисии. Това според мен е един от съществените приноси на предложения труд – **репрезентативната емпирична извадка** дава всички основания да се направят значими и научно обосновани изводи и прогнози.

Методиката на изследването се основава на изпозването на различни аналитични методи – анализ на данни, метаанализ, контент анализ на количествени данни от емпирични изследвания, сравнителен анализ, изучаване и анализ на статистически данни и документи.

Авторефератът е с обем 27 страници (формат А 4) и е изготвен по приетия научен стандарт. Структурата му следва съдържанието на дисертацията. Авторефератът отразява вярно и пълно съдържанието на оригиналния труд и дава обективна представа за целта, задачите, етапите и резултатите на проведеното изследване.

Заклучение: Проведените собствени емпирични и теренни изследвания, както и анализът на събраните чрез тях данни, **категорично доказват заявената в първа глава хипотеза**. Мащабът на емпириката, начинът, по който е направена селекцията на данните, представянето им на базата на зададената в първа глава теоретична рамка, и последвалото извеждане на зависимости, изводи и оценки, очертаването на специфики, тенденции и перспективи по отношение бъдещето на телевизионните новинарски емисии, **убедително доказват, че докторантът притежава умения на изследовател.**

II. Приноси на дисертационното изследване

Денислав Борисов е заявил и формулирал **6 научни приноса** – 4 теоретични и 2 практико-приложни. Като приемам по същество така представените приноси, бих акцентирала по-специално на следното:

1. Докторантът е **провел собствени емпирични изследвания**, което му дава достатъчни основания да формулира специфичните взаимовръзки „**новини-аудитория**“ като цяло и „**негативни новини – аудитория**“ в частност. Според мен, това дава възможност да се представи за широко обсъждане и анализ – съвместно между медийни теоретици, експерти и практики – сложния въпрос за динамичните трансформационни процеси в областта на новинарския дискурс в съвременните електронни медии, които се пораждат, от една страна от

обективното дигитализиране на медийната среда, а от друга – от все по-отчетливо налагащият се модел на корпоративни и комерсиални медийни практики.

2. Смятам, че тези изследвания могат да станат основа за един много по-широкообхватен факултетски научен проект, в който да се включат студенти и дипломанти от трите специалности – *Журналистика, Връзки с обществеността и реклама и Комуникационен мениджмънт*. Обобщенията и изводите, които авторът извежда от проведените анкети и изследвания, са много добра основа за бъдещо развиване на масмедийното научно знание в посока на придобиващите все по-голяма актуалност процеси на конвергенция на медийни съдържания, които вече са налице, при това с доста специфични характеристики в българската медийна среда.

III. Бележки и препоръки

Препоръчвам дисертационният труд на Денислав Борисов **да бъде публикуван**, тъй като резултатите от представителните изследвания би било добре да се използват в лекциите и семинарите на редица дисциплини в различните специалности във факултета. Смятам, че текстът на дисертацията може да бъде надграден в посока изследване на публицистичните блокови телевизионни предавания в една **постдокторска програма**.

IV. Публикации и участия в научни форуми

Денислав Борисов е представил списък с **четири научни публикации**, пряко свързани с темата на дисертационния труд, и по същество изпълнява изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за апробиране и оповестяване на резултатите от изследването според чл. 5, т. 5 и е покрил минималните национални изисквания по чл. 63, ал. 1, т. 4 и чл. 69, ал. 3.

V. Заключение

Като имам предвид научноизследователските качества на предложения дисертационен труд – научната компетентност на автора, отличното познаване на изследвания проблем (резултат и на дългогодишната му телевизионна и журналистическа практика), проведените представителни емпирични изследвания, формулираните интересни тези и обобщения – **убедено предлагам на членовете на уважаемото научно жури да присъдят на Денислав Николаев Борисов**

**образователната и научна степен „доктор” за представената дисертация на тема:
„Тендинции и типологии в съзнаването на телевизионно новинарско съдържание
(Изследване на новините на БНТ 1 и bTV 2019-2020 г.)”.**

Дата: 19 ноември 2021 г.

Рецензент: проф. д-р Тотка Монова